СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 197. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 8. жовтня 1946. No. 197. NEW YORK and JERSEY CITY, Tusday, October 8, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

БАГАТІ ПШЕНИЧНІ ЖНИВА ЗЛАГОДЖУЮТЬ СТРАХ ПЕРЕД ГОЛОДОМ

Департамент рільництва у Вашингтоні звідомляє, що цьогорічні жнива на пшеницю в цілому світі показуються найбагатшими від 1940 р., а це причиниться до успокоєння загального страху перед голодом. Продукція пшениці принесе разом 5,875,000,000 бушлів у порівнанні з 5,150,000,000 бушлів минулого року. У передвоєнній часі загальна продукція пшениці у світі досягала до 5,914,000,000 бушлів. Та хоч як обильний цей збір, то департамент рільництва упереджує, що він ще не наситить усіх голодних, а лише причиниться до зменшення небезпеки голоду. Збільшення продукції прийшло тому, що европейські краї цього року позасівали вже багато піль, а минулими роками цього не могли зробити внаслідок війни.

РЕД САКС ПЕРЕМОГЛИ У КІНЦЕВІЙ ГРІ В БЕЙЗБОЛ.

У рішальній грі, в так званій „світовій серії", між двома головними бейзболовими лігами, що покінчила цьогорічні змагання, виграла дружина Ред Сакс (Червоні Панчохи) з Бостону в десятім змаганні у місті Сейнт Луїс, у неділю 6 жовтня. Виграна була в пропорції 3—2. Ред Сакс ждали 28 літ на нагоду, діждавшися, віднесли перемогу швидко після розпочаття гри, у приявності 36,218 видців. Героєм дня став Руді Йорк. Дружина Ред Сакс належить до Несенел Лїґ, а її противники, так звані „Кардиналс", що брали участь у грі, належать до Америкен Лїґ.

НАДХОДИТЬ ГУРАҐАН З МЕКСИКАНСЬКОГО ЗАЛИВУ.

Серед літньої спеки, яка запанувала в полосі Ню Йорку в неділю, бо досягнула 87 ступнів Фаренгайта, наспіли вісти, що з Мексиканського Заливу надходить буревій. Він жене ці швидкістю 100 миль на годину, вдарить у побережжя Флориди, а потім пожене на північ, як це бувало минулими літами. Влада в поодиноких громадах по дорозі, куди має переходити буревій, поробила всякі приготування для ратунку на випадок катастрофи.

ЮНІЙНІ ПРОВІДНИКИ НАЗИВАЮТЬ СОВЄТИ НАЙБІЛЬШ АҐРЕСИВНОЮ ДЕРЖАВОЮ.

Комітет 34 юнійних провідників з Конґресу Промислових Організацій (СІО) видав заяву про свої змагання до обмеження комуністичних впливів серед робітництва. Зупиняючися над цілями комунізму, поширюваного Совєтами, комітет називає Совєти „найбільш агресивною державою в сьогоднішнім світі" і домагається, щоб Злучені Держави „покінчили з загоджуванням агресорів та щоб дали ініціативу до приноровлення в практиці засад Атлантійського Чартеру і Чотирьох Свобід". Комітет обжаловує Росію в анексії сусідних країв зі загальним числом 25,000,000 душ, а крім того в заведенні невільничого режиму в інших чужих краях з населенням 100,000,000 душ.

У Ню Йорку відбувся у неділю 6 жовтня на вулицях міста Ню Йорку похід польських патріотичних товариств з нагоди Дня Пулаского. У цьому взяли участь около 40,000 людей, а прапори й живий образ були виразно протисовєтські. У протисовєтськім дусі, а в обороні правдивої свободи в Польщі, промовляли провідні кандидати на стейтові уряди, як губернатор Тамес Дюї, сенатор Мід і Герберт Лімен.

ЗАПОВІДАЮТЬ РЕЗИҐНАЦІЮ ҐРІНА З ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

У передодень річної конвенції Американської Федерації Праці, яка зібралася в Шікаґу, заповіли деякі знавці організаційних відносин, що теперішній предсідник Федерації Вилїєм Ґрін має зрезиґнувати з проводу в 1947 році. Після нього провід мав би обняти Джан Л. Луїс, теперішній голова майнерської юнії. Луїс хотів стати головою негайно ще перед смертю Самуїла Ґомперса в 1921 році, однаке тоді це йому не вдалося.

ПИТСБУРСЬКА ЮНІЯ ПРЕДКЛАДАЄ ПЛАН ЗАМИРЕННЯ.

Провідники самостійної юнії в елекровні Дюкейн Лайт Компані переробили вже третій раз план для примирення з підприємцями та для покінчення страйку, який уже 14 днів стримує доставу електрики до приватних і прилюдних домів установ. До перевірки умов юнії причиняється це, що великі департаментові крамниці найшли спосіб діставати світло з Дюкейн Лайт Компані при помочи електричних машин, які находяться у крамницях.

Департамент Стейту забороняє „делеґації з України" виголошувати промови, уважаючи її незареджістрованими „чужинецькими агентами"

Дітройт, 7. жовтня (телефоном до Свободи). В неділю, дня 6-го жовтня мав відбутися в Дітройті широко розреклямований концерт Івана Паторжинського і Зої Гайдай, членів сталінської „культурної делеґації" зі Совєтської України. Перед концертом Федерація Українців стейту Мішіґен влаштувала велику протестаційну демонстрацію, в якій взяло участь понад 1000 осіб та підчас якої ношено плакати та роздавано летючки з виясненням, що метою згаданої делеґації є поширювання совєтських впливів в Америці, та що сама делеґація не представляє ані українців, ані української держави. Подібні вияснення було надруковано вже в пятницю в місцевій американській пресі. „Дітройт Нюз" з 7-го жовтня повідомляє на першій сторінці, що „пять українських „туристів" були зараховані департаментом стейту як чужинецькі агенти Совєтського Союзу". Далі сказано, що згаданим агентам заборонено виголошувати промови та доручено вертатися назад в Совєтський Союз, або зареєструватися в департаменті стейту, як „чужинецькі агенти". Концерт відбувся без промов, а совєтський конзул в Ню Йорку доручив делеґації негайно вертатися до Ню Йорку. Головою Федерації Українців стейту Мішіґен, що зорганізувала згаданий протест, є адв. Іван Панчук.

Злучені Держави будуть домагатися отворення трьох консулатів у Совєтах

Департамент стейту поставить домагання до совєтського уряду, щоб Злучені Держави могли відкрити в Совєтах три консуляти, бо тільки консулятів має Росія в Америці. Досі Америка має лише амбасаду в Москві і віцеконсулят у Владивостоці, а Совєти мають у Злучених Державах дуже численний персонал в амбасаді у Вашингтоні, велике число своїх людей в так званій Комісії Купівлі і три консуляти, а це в Ню Йорку, в Лос Анджелес і в Сан Франсиско. Коли Совєти хочуть дальше втримувати ці консуляти, Америка зажадає для себе права втримувати такі консулати на території Совєтів: В Одесі, в Ленінграді і у Владивостоці. Втримування консулатів мало б причинитися до більшого розуміння положення в Совєтах. Злучені Держави втримували вчасі війни свої військові місії в Совєтах, але тепер уже їх позабирали. — З Лондону наспіли вісти, що Англія має теж жадати дозволу на відкриття своїх консулатів у Совєтах, а один з них мав би бути в Києві, столиці Совєтської України. Та такі справи не є легкі до полагоджения і звичайно переговори тривають довший час, заки прийде до порозуміння між інтересованими державами.

„Ґлобальні повітряні збройні сили"; нове епохальне досягнення американської авіації

Американська суперфортеця типу Б-29 (Пакюсен Дрімбовт) відбула без зупинки лет з Гонолюлю (Гавайські острови на Тихому океані) через північну Арктику до Каїра (Єгипет), перелетівши 9,422 морських миль (10,854 звичайних миль) в 39 годинах, 36 мінутах і 15 секундах. Цей лет не є рекордом щодо довжини і часу, але він має насамперед велике стратегічне і наукове значення з огляду на його шлях. Головний пілот і командант Пакюсен Дрімбот-а, полковник Кларенс С. (Бил) Ірвин, після висадки в Каїро заявив, що його лет може бути передвісником „ґлобальної повітряної збройної сили", про яку в останніх часах у військових колах багато говориться. Шлях через Арктику є найкоротший в ґлобальному розумінні і він вже від довшого часу є предметом дослідів поодиноких великодержав, насамперед Америки і Совєтського Союзу. Пекосен Дрімбот поробив теж інтересні наукові досліди, напр. те, що на місці де згідно з дотеперішніми обчисленнями повинен був бути північний магнетний полюс, стрілка компаса, що в такому випадку повинна б бути нечинна, вказувала ще на північ. На цій підставі можна здогадуватись, що магнетний полюс лежить ще яких 200 миль дальше на північ. Головнокомандуючий американською авіяцією ген. Спац заявив, що перелет через північний магнетний полюс є „епохальною подією в історії аеронавтики". Військові керівники вважають, що майбутня війна почнеться власне через північний Полюс. Генерал Спац недавно заявив, що Америка сьогодні є відкрита на ворожі атаки. Недовго після того повідомлено, що група суперфортець Б-29 і літаків типу Мустанґс П-51 в найближчих двох місяцях будуть відправлені для вишколу на Аляску. Крім того армія має вже на Алясці та інших північних теренах понад 4,000 старшин і вояків з відповідним виряддям. Америка підготовляється до оборони.

ЗА ШВИДКУ РОЗВЯЗКУ ПРОБЛЕМИ СКИТАЛЬЦІВ.

З відповідальних джерел Організації Обєднаних Держав в Ню Йорку заявляють, що протягом найближчого пів року не тільки мусить бути встановлена нова Міжнародна Організація для Скитальців, але в цьому часі вона вже теж повинна розвязати цілий ряд проблем. Досі ці справи натрапляють на всілякі труднощі й Економічна та Соціяльна Рада властиво в справі нової організації для скитальців нічого конкретного не зробила, за виїмком змешення пропонованого буджету з 258,000,000 долярів на 151 мільйонів. Проте Злучені Держави і Велика Британія погодилися, що вони самі дадуть 71% вкладу в цілий буджет. Вважається, що ухвалений проект буджету для ІРО є невистарчальний навіть для допомоги европейським жертвам війни, поминаючи вже факт, що в Китаю є понад 2 мільйони бездомних, які потребують міжнародньої допомоги. З хвилиною, як УНРРА припинить свою діяльність 30. січня наступного року, ІРО буде відповідальна за долю одного мільйона европейських скитальців. В проблемі скитальців висуваються на чоло три головні фактори „полагодження яких є дальше та які натраплятимуть на серіозні труднощі. 1. Можливості переселення є малі. Бразилія, яка зразу обіцяла прийняти 125,000 скитальців, зараз погоджується прийняти тільки десяту частину з того. Злучені Держави теоретично можуть прийняти 39,000 річно в рямках квоти для центрально-европейських країн, але практично це не відбувається цілком справно з огляду на технічні труднощі, як теж є поважні сумніви, чи Конґрес прийме пропозицію президента на додаткове впущення 50,000 скитальців. 2. Вигляди на репатріяцію скитальців ще гірші і хоча ІРО сподіється репатріювати протягом наступного року біля 166,000 скитальців, то між ними майже не має поляків, українців і югославів, які хотіли б вертатися додому. Совєтський Союз домагається, що ці люди повинні вертатися додому, а якщо вони не хотять, то їм треба відібрати всяку міжнародню допомогу. Ця справа є спірна і її мусітиме вирішити ІРО. 3. Число біженців зі Совєтського Союзу та окупованих ним країн постійно збільшується. Чи табори УНРРА мається продовжити і поширити на „другу ґенерацію" — залишається ще теж нерозвязаною проблемою.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ПРОТИ БИРНСА.

„Правда", офіційний орган комуністичної партії в Москві, надрукувала статтю Е. Жукова в якій гостро критикується два останні виступи американського секретаря стейту Джеймса Бирнса в Штутґарті та в Парижі, як теж відкидається американську пропозицію почвірного договору на 40 років, що мав би гарантувати розброєння і демілітаризацію Німеччини. Автор статті називає секретаря стейту Бирнса „протектором" Німеччини і заявляє, що Бирнс замість пропонувати новий договір на 40 років зробив би краще, якщоб респектував постанови Потсдамського договору, який передвиджує не тільки „демілітаризацію, але й демократизацію" Німеччини.

ПРИНЯТО ПОСТАНОВИ ДЛЯ ПРИСПІШЕННЯ НАРАД МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Дня 6 жовтня на пленарній сесії Мирової Конференції в Парижі після короткої дискусії прийнято постанови Ради Міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг щодо приспішення нарад. Час промов в поодиноких справах обмежено до 30 мінут і точно визначено час, в якому мається полагодити поодинокі проблеми. На першому плані є справа італійських кордонів, що має бути вирішена протягом найближчих трьох днів, а по одному дневі визначено для кожного іншого з дальших чотирьох проєктів мирових договорів з Балканськими країнами. Конференція повинна б закінчитися згідно з планом дня 15 жовтня. Московське радіо повідомило, що совєтський міністер закордонних справ Молотов приїхав до Москви і за час його неприявності в Парижі його заступатиме в усіх справах А. Вишинський.

БРИТАНСЬКИЙ ЛІТАК ЗМУШЕНИЙ ДО ПРИЗЕМЛЕННЯ В ЮҐОСЛАВІЇ.

З Лондону повідомляють про ще один інцидент, тим разом з британським літаком в Юґославії. Дня 5 жовтня юґославські боєві літаки змусили відповідними сиґналами до приземлення британського літака, що був в дорозі з Букарешту до Барі в Італії. Британський літак послухав юґославських сиґналів і осів в Ніш біля грецького кордону. Негайно після того він дістав дозвіл від юґославських властей продовжувати свій лет.

ІТАЛІЙСЬКО-СЛОВІНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В ҐОРИЦА.

В Ґориця, Італія, відбулася про-юґославська демонстрація словінців, на яку були дозволили окупаційні союзницькі власті, але під умовою, що вона матиме виключно „культурний характер". Підчас демонстрації тисячі італійців з транспарентами з написом „Смерть Тітові" та з такими окликами напали на демонстрантів, у висліді чого були ранені. Союзницькі власті перевели арештування.

РЕДЕР ПРОСИТЬ, ЩОБ ЙОГО РОЗСТРІЛЯЛИ.

Великий адмірал Еріх Редер, засуджений в нірнберському процесі проти головних нацистівських воєнних злочинців на досмертну тюрму, звернувся до Контрольної Ради Союзників в Берліні з проханням, щоб його помилували і ... розстріляли. Редер вважає, що розстріл буде для нього лекшою карою, як досмертна тюрма. При цьому він додає, що це цілком не означає, що він почувається до вини, навпаки, він твердить, що його засудили несправедливо.

ЧОРЧИЛ ЗА ОБЄДНАННЯ І ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

В Блекпул, Англія, закінчилися триденні річні наради британської консервативної партії, провідником якої є бувший британський премієр Винстон Чорчил. Підчас нарад він виголосив промову, в якій накликав до єдності консервативної партії, виступаючи рівночасно проти деяких молодих лівих елементів в ній. Він теж гостро виступив проти комунізму і критикував політику теперішнього лейбуристського уряду. Чорчил остерігав, що доля Індії може залежати від Совєтського Союзу і не від індійців ані британців. В пресових коментарях стверджується, що як довго живе Чорчил в британській консервативній партії не буде розходжень та що останні річні наради поважно її скріпили і видвигнули нові можливості і надії на перебрання нею влади в Англії.

НОВІ ТУРЕЦЬКІ АМБАСАДОРИ ДО ВАШИНҐТОНУ І МОСКВИ.

З Анкари, Туреччина, повідомляють про іменовання Севкі Беркера, бувшого турецького міністра при уряді маршала Петена у Віші, новим турецьким амбасадором до Вашинґтону на місце дотеперішнього Беґік Еркіна. Новим Турецьким амбасадором до Москви іменовано Гаіда Абдуля, члена турецького парляменту.

ПАПА В СПРАВІ ПОЛОЖЕННЯ ЦЕРКВИ В ЮҐОСЛАВІЇ.

Папа Пій XII., промовляючи до т. зв. Святого Трибуналу „Рота Романа" заявив, що Юґославія ще в 1942 році признала, що ані Апостольська Столиця, ані юґославський католицький епископат не мали нічого спільного з „так званими примусовими навернennями" в Хорватії. Папа теж катеґорично відкидає обвинувачення поробленні католицькій церкві в „дуже сумному процесі" архиепископа Степінача в Заґребі.

ІРАНСЬКІ УРЯДОВІ ВІЙСЬКА В НАСТУПІ.

З Теґерану повідомляють, що урядові війська дістали наказ перейти до наступу на південно-іранських повстанців та проломити їх оборонну лінію на північ від міста Шираз, що й зроблено. Повстанці були відперті на південь.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

"CARE"

Назва, подана вгорі, нам не чужа. Про неї була згадка у різних комунікатах Зл. У. А. Д. Комітету. Було вже й велике оголошення в „Свободі", а на днях буде нове. Коли ж ми згадуємо за це ще й на цьому місці, то хочемо тим зазначити, що вважаємо цю справу дуже важною — з гуманітарного боку.

Листи, які доходять до нас з скитальчих таборів в Европі, чи з різних країн, включно з Україною, виявляють нужду. Ця нужда, чим далі, тим гірша. Люди не то, що не доїдають, але голодують. Харчів дістають щораз менше й менше, а грошей нема, щоб щось докупити, а навіть як би і були, то нема де й що купити. Що такий є подійсний стан в Европі, стверджує американський генерал Гаскел, що недавно вернув з інспекційної подорожі по територіях, що є під американською окупацією та інших. Він каже, що людність знищених війною країв не може обійтись без американської допомоги харчами. Ген. Гаскел, приглянувшись в Европі людям, що то недоїдають, взиває американців цих людей ратувати, висилаючи своїм рідним чи знакомим харчові пакунки. Він каже далі, що вашинґтонський уряд прикладає до цеї допомоги велику вагу і тому саме **War Assets Administration** відступила "CARE" надвишку харчів та пішла тепер цій організації так далеко на зустріч, що зменшує ціну на поодинокі харчеві пакунки з $15 на $10. Цю знижку зроблено на те, щоб заохотити широкий американський загал до ратування голодуючих людей в Европі, що живуть в тих краях, до яких ці посилки доходять, звільнені від податків та цла. Усі замовлення, які тут дістає **Cooperative for American Remittances to Europe (CARE)**, висилається зараз летунською поштою до цього краю, до якого посилка заадресована, а там видають пакунок з харчових складів. Це є скора і гарантована посилка і найдешевша. Такі харчові пакунки можна слати тепер до таких країв: Австрія, Белгія, Чехословаччина, Франція, Фінляндія, Греція, Італія, Норвегія, Польща, Нідерланди. Крім цього можна їх посилати до окупаційних зон в Німеччині, себто і до українських скитальців, що знаходяться в американській, британській і французькій зонах, включно з Берліном. Тим разом **CARE (50 Broad Street, New York 4, N. Y.)** проголошує, що буде вже висилати харчові пакунки теж і в Україну.

Усе це повинно бути заохотою і для американських українців прийти своїм рідним в Европі з харчевою допомогою. Один пакунок має харчів на два тижні для родини, що складається з чотирьох членів, згідно з тими харчевими приділами, які існують в Европі. Це доставляє **CARE** за $10. Використаймо цю оферту для великого, гуманного діла і ратування наших рідних від голоду.

ЗЕМЛЯ ВТІКАЄ ЗПІД НІГ

Раз-у-раз чуємо тепер про те, що фармерів забагато на світі і що їх треба приучувати до праці по містах. З другого боку читаємо, що нестає землі для виживлення населення. Ці голоси набрали такої сили, що вже скликають наукові зїзди для обдумання способів, як зберегти верхню земельну почву для виживлення людей.

Найновіша така конференція відбулася минулого тижня у місцевости Принстон, у стейті Ню Джерзі, де саме находиться один із найславніших американських університетів. За часописними звідомленнями конференція мала на меті використати практично найновіші досягнення в науці й техніці для збереження природних багатств, для їх дальшого розвитку і для їх ужиточности для одиниць і ширших громад. Зокрема це радили, як використати для таких цілей найновіший поступ у комунікації й перевозі. Цю конференцію названо коротко конференцією „над інжинірством і людськими справами".

Підставою нарад конференції став реферат Г. Г. Бенета, директора Служби Консервації Землі при департаменті рільництва у Вашинґтоні. Він на вступі звернув увагу на недостачу плодючої землі для теперішнього населення світа, бо всієї орної землі є 4,000,000,000 акрів, а населення є 2,000, 000,000 голов. Крім цього число населення зростає на 200,000,000 що десять літ, а орної землі меншає з різних причин. Бенет звернувся з зазивом до зібраних науковців, кажучи, що наука мусить щораз більше займатися втриманням плодючости землі і то в приспішенім темпі, відповіднім до одночасного зменшування плодючих просторів.

Зменшування плодючої земельної почви дається завважати на цілому світі і на цю справу треба глядіти із загального світового добробуту, а не лише з інтересу якогось краю. Злучені Держави є ще в ліпшім положенні, ніж інші країни, бо тут ще багато незнищеної і некультивованої почви, не зважаючи на те, що саме в Америці нищення почви відбувається в такім приспішенім темпі, як в жадному іншому краю. Та всетаки Америці ще щось осталося і є з чим починати процес зберігання землі. Одначе вже найвища пора застановити дальше непотрібне винищування почви, бо може бути запізно.

Земельне питання в Злучених Державах на підставі звідомлення Бенета представляється так: доброї орної землі є ще в нас 460,000,000 акрів, з того не розвинених під управу є ще 100,000,000 акрів. Ці простори треба або висушити, наводнити, або вичистити з дерева, щоб зробити їх ужиточними. Одначе є й небезпека для цих просторів, бо з них лише 70,000,000 акрів є забезпечені для постійної плодючости, а решта виставлена на різні небезпеки, головно на сполікування вчасі зливних дощів.

В минулому ми руйнували земельну почву без застанови і зруйнували одну пяту частину. Крім цього ще тепер дальша третина землі є виставлена на руїну і річно сполікування землі приносить нам шкоди на $3,844,000,000. Та від коли перед 14 роками завдяки технологічним винаходам почалося консервування земельної почви, наші фармері почали боротьбу з виполікуванням і тепер вони свідомі цього, що це треба продовжувати.

Служба Консервації Почви переводить свою працю планово. Ввесь простір Злучених Держав поділено на округи і влада в цих округах працює на спілку з місцевими владами й іншими чинниками над недопущенням до дальшого винищування почви. Таких округ є тепер 1,700, і воли обіймають 4,000,000 фарм. Праця в цьому напрямку поступає ступнево і в половині 1947 року яких 100,000,000 акрів землі будуть використувані планово відповідно до потреб консервації.

Коли праця буде йти дальше так плянóво, як іде тепер, то можна надіятися, що в недалекому майбутньому можна буде запобігти до половини голодови, який всетаки тут і там трапляється. Коли б такий процес відповідного вихіснування землі згідно з потребами кожного акра землі, чи кожної фарми і то в кожній державі застосовано в цілому світі, тоді можнаб скласти засади і способи недопущення до голоду в цілому світі і підвищити вже цим самим життеву стопу. А раз люди станутъ забезпеченими перед загрозою голоду, вони сміло зможуть ставити опір диктатурі чи іншим системам, які втримаються та процвитають пострахом голоду.

Та таку справу повинні підняти світові чинники на відповідному місці, а тоді замісць політичних революцій осягнемо мирну рільничу революцію на цілому світі, яка вже в році 1996 забезпечить людство перед голодом.

Оці виводи Бенета взяла під увагу „конференція над інжинірством і людськими справами". Виводи покищо дуже смілі, одначе ясні. Щоб їх провірити, треба ще фахових фармерів. І саме над вищою освітою і над наукою рільництва для фармерів велася дальша дискусія на конференції.

Микола Чубатий.

Большевизм на старій панславістичній шкапі

Навіть найбільший противник Москви та її експанзії на двох континентах Европи та Азії мусить признати, що керманичі тої евразійської імперії від століть вміли зручно послугуватися ідеологічними кличами для досягнення своїх політичних цілей. Москва в ці ідеологічні кличі сама не все вірила, але ними зручно оперуючи потрапила притягати на свою сторону широкі круги сусідів, їх тими кличами обдурювати та використовувати їх. Приходила для Москви така конюнктура, що їй ці кличі були непотрібні і тоді вона кидала їх без найменшого скрупулу, якщо знов ця зрада мала принести користь російській імперії. Саме над тими Москвою продумуваними кличами слід застановитися, бо вони відкривають нам не тільки мистецько передумані плани побільшення російського царства, але вони теж є часто історією помилок сусідних народів, що дали себе на ці кличі зловити.

Московський блахман про солідарність старої Руси.

Першим кличем, що їх Москва пустила поміж сусідів з ціллю побільшення своєї потуги був клич солідарности племен цілої Руси, себто староукраїнської київської держави. Сама Москва, себто московське князівство була спершу пятим колесом серед старої Руси. Цеж була тільки одна північна колонія Києва. Одначе, видячи повне політичне розбиття старої Руси-України та її важку бортьбу з наступаючою Польщею, Москва виступає вже в 14-тім столітті з кличем одної Руси та збирання всіх руських земель. Ціль того була ясна — поширити московське князівство на землях старої України та Білорусі.

Московщина та Україна вже тоді були зовсім відокремлені нації, але само слово солідарности Руси потягало народи підбиті Польщею та Литвою. Це тоді, серед важких змагань з римо-католицькою Польщею витворилося почуття якоїсь вищости Москви до народів українського та білоруського. Це почуття мнимої їх спільности інтересів зродило москвофільство серед українців та білорусинів, що витворювало політичну ірреденту вже в початках 16-го століття. Тоді магнат Михайло Ґлинський по конфлікті з польсько - литовською державою шукає опертя в Москві. Московські правителі були все занадто реалістами політичними, щоби якийсь сентимент до народів бувшої київської Руси брати собі до серця, тому Москва без найменших скрупулів годилася з Польщею чи з другими ворогами Руси, коли тільки цього вимагав інтерес Москви та її зріст.

Одначе, коли Москві треба було їх прихильности, так знов відкликувалася до того клича солідарности старої Руси та тим блахманом збуджувала, принайменше в частині громадянства відгомін москвофільства. Саме таке москвофільсдво загнало Україну під високу руку царя в Переяславській Умові 1654. Це віками плекане москвофільство використала Москва на погибель тим народам, коли за царя Петра І. його німецькі дорадники створили теорію про один нарід москвичів, українців та білорусинів, а цар Петро для поглиблення того ж баламуцтва назвав своїх москвичів тогочасною назвою українців та білорусинів „руськими", а свою державу Росією (Русю).

Блахман про Москву як православний Рим.

В році 1453 Царгород, столиця православного світа, попала в руки невірних. Православний світ стратив свою столицю, а його найбільше впливовий представник, царгородський патріярх, став тільки послушником султана. Це саме знов використовує Москва та проголошує себе релігійним спадкоемцем Царгороду столицею православного світа, Третим Римом.

Тут повторювалося знов те саме, що з кличем солідарности Руси. Корисно і це було для Москви, так вона роздмухувала клич опіки над православними та тим способом старалася притягати до себе вже ширший круг народів, бо не тільки народів бувшої Руси, але всіх православних східної Европи та балканського півострова. Річ природна, що й цей блахман пусканий з Москви на обдурення православних для користи Московщини ділав на православні народи, поневолені, та релігійно гноблені Туреччиною, Польщею то що. Коли Москві треба було інакше, так вона потрапила й увійти в порозуміння з ворогами тих же православних. По кожнім такім інциденті Московщина повертала до старої байки, що московський володар є опікуном православних та ворогам Туреччини.

Всесловянський блахман московської продукції.

Православний блахман ділав аж до другої полвини 19-того століття. Дійсно поміч дана балканським народам принесла їм визволення з під турецького панування, але теж рівночасно позволила Росії стати поважним чинником на Балканах та наблизитися до намічемої цілі — до Дарданель.

В 19-тім столíттю, столітті релігійного лібералізму клич опіки Росії над православними скоро зблід, отже треба було підшукати новий блахман, що ділав би більше на націоналізми 19-го століття. Ним став клич всесловянської солідарности. Росія — говорили — це протекторка словян, дарма що нею кермували царі німецького роду та здебільша навіть при помочи несловян, але німців. Всеж таки клич всесловянства найшов прихильний відгомін серед частини словян тому, що багато словянських народів на заході та півдні були у ворожих відносинах до німців чи турків.

Клич всесловянства мав легкий доступ до словянських народів ще й тому, що ідея вселилася не у Росії, але серед словаків (Коляр), чехів та полудневих словян. Одначе скоро Росія включила всесловянський рух в свої імперіяльні кличі, вона зробила його рухом реакційним та перемінила словянську солідарність в панрусизм.

Солідарність всіх робітників світа новий московський блахман.

Разом зі скомпромітованим кличем російського всесловянства впав білий царат Росії та серед потрясень революції розлетілася сама російська імперія. Треба було винайти якийсь новий блахман для сусідних народів, а навіть для народів світа, який поміг би Москві зліпити на ново московське царство та його ще й скріпити. Таким кличем став комунізм як нова евангелія голошена з Кремля вірним цілого світа, гнобленим та матеріяльно експлоатованим. Клич комунізму, як релігії пролетаріяту справді поміг новим резидентам Кремля склеїти на ново розбитий горнець, імперію царів. На клич комунізму далася все ловити якась група серед кожного народу, що закриваючися солідарністю пролетаріяту, нерідко справді в чесній вірі вела свій нарід на ново в московське ярмо.

В Европі на наших очах доконується моральний сумерк комунізму. Свідчать про це свобідно переведені вибори мало не в усіх країнах західної Европи. Мимо зубожіння країн старого континенту комуністи всюди в меншині, декуди в зникаючій меншині. Таке явище видимо в Італії, Франції, Англії, Австрії, Голяндії, Бельгії та в Німеччині. Комунізм перестав притягати европейські народи, а сильна постава Америки супроти Советів спинила дальшу їх політичну експанзію. Бушування комунізму ниці спинене та ограничене на поневолені кліками московських протегованців словянські країни, тому большевики вважають потрібним сконсолідувати їх дотеперішні здобутки та витворювати одну політичну цілість зі Советів та їх сателітів словян. Тому випровадили вони з царської стайні стару шкапу — російський панславізм та на ній до часу їдуть.

Всесловянський Конгрес в Москві, Конгрес Американських Словян це ті агенції, що мали б боронити Советів серед словянського світа в Европі та в Америці. Останній Конгрес Американських Словян виявив правдиве обличча тої організації супроти Советів та супроти Америки. Совети мобілізують свої кадри прихильників новим обновленим блахманом панславізму, щоби побільшити силу московського царства з грузином Сталіном на троні царів.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильоґії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

58)

— Коби дубини не винищили без потреби; — клопотався Паволоцький.

— І цьому заряджено! Коли хто потребує лісу на матеріял — приходить у двір прохати. Селяни самі все охороняють, а селянська охорона певніша ніж військова. Може хіба хто з сусідих сіл ніччу на дурничку поласитися! Клопотатися завчасу нема причини! — Марія Олександрівна заспокоювала.

— Слухаю я вас, пані, й дивуюся, — заговорив старий Кость. — У вас, бачу, між селом і двором не аби яка приязнь! Просто не віриться!... Селяни добровільно охороняють не свою посілість, добровільно засівають землю для двора? В Росії такого ще не бувало! І за царя селяни так з вами приятелювали?

— Так самісінько! — за жінку відповів Паволоцький. — Наші селяни добре освідомлені, хто вони! Не рівня другим селам!

— Бо й ті, інші поміщики, мабуть не рівня вам! Селянин добрий лише з добрими!... Село, кажете, освідомлене. А хтож його освідомив, як не ви?

— Так вже якось само склалося!... — на похвалу старого відповів генерал. — Не подумайте, що ми якась втілена доброта!

— Саме воно так виходить, — потвердив господар.

— А які вісти з над Норині? І там спокійно? — генерал розпитував далі.

— Приїздив економ за вказівками. Сказала селянам не боронити — хочуть, нехай засівають землю! Призначила ділянку лісу на селянські потреби. Поки що тихо й там! Селяни хочуть всю ту посілість відкупити, а шляхта собі. Не можуть між собою прийти до порозуміння...

— Не хотілось родової землі збуватися! — генерал сказав задумано. — Адже вона вже віки у нашому роду! Але нічого, — продовжав помовчавши. — Зіставимо собі по нормі, яку установить влада, а решту хай забирають! Селянам земля потрібніша!

— Щось та влада бариться!...

— Не знає, на яку ногу ступити, ось і бариться! Все прийде своєю чергою! Я скоро здам полк кому іншому. Приїду до дому, тоді докладно все обміркуємо, що діяти?

— Ти здаватимеш полк? — здивувалася Марія Олександрівна. — Таж тебе щойно призначено командантом?

— Для влади невигідний, тому полк мушу здати москвинові!... Відчислено мене, начальника дивізії, начальника штабу й команданта Ніжинського полку.

— За що ж?

— За українство, не за що інше! Полк і без мене не пропаде! Не вести ж його з собою до Києва проти багатоміліонової російської армії! З чернигівцями пішлиб ніжинці! Тільки, щож можуть вдіяти два полки? Знищилиб їх до ноги, та йвсе! До місця свого призначення не поїду! Свої знання й досвід запропоную українській владі, якщо... Та влада розумітиме потребу творення власного, українського війська! Творитиму нові полки, чисто українські, без традицій московської служби. Прийде час, утворимо свою армію, тоді українського походження російські полки самі по нас прилучаться! Поки що за Україною не стоїть ніяка військова сила, тому нами московські штаби коверзують!...

— Помагай вам Боже оту Україну збудувати! — побожно вимовив старий Кость.

— Мусить помагати; — кинув генерал. — Адже він справедливий, а ми хочемо своєї правди!

XVI.

Життя під одним дахом швидко обі родини освоїли. Родина Паволоцьких до селянства скрізь і завжди відносилася прихильно. Тут прихильність збільшило старе походження родини Претвичів, традиції роду, ну й без сумніву те, що син старого Костя, небагатого селянина, вибився у старшини. Діти знов різниць суспільного стану ще не розуміли, ні на них не зважали. Через кілька днів Маруся вбиралася у Оліни „панські" шати. Всі троє, босі, частенько годинами преесиджували над рікою, плюскалися у воді, або вганяли з господарськими псами по оболоні. Обі дівчинки однакові на зріст й мабуть однолітки, на перший погляд здавалися сестрами. Обі, не по літам, любили чистоту, сливе що години все мали якусь спільноту з водою. Олег Паволоцький рідко коли не був з водою у сварці. Вертався з над води все чумазий, з забрудженими руками, вічно дорікав, що його батьки занадто багато трошей розходують на мило. По за тим, подобрів до Марусі настільки, що виявив охоту вчити дівчинку читати. І вирисовуючи на піску величезні букви азбуки Марусю навчив! Високі військові команди про новоявленого учителя певно не знали. Тому без жалю й милосердя нових приятелів на довгі роки розлучили.

(Дальше буде).

Допоможіть вдержати і збільшити одинокий у світі український демократичний щоденник, що вже 54 років обєднує американських українців при ідейній праці та з вільної американської землі голосить правду про Україну.

Місяць жовтень є місяцем добровільної доплати до передплати „Свободи". Він дає Вам нагоду ділом оцінити працю „Свободи" і доплатою чи жертвою виявити розуміння ваги рідної преси.

Меморіял про Україну

ВНЕСЕНИЙ НА МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ В ПАРИЖІ СТЕПАНОМ ШУМЕЙКОМ, ГОЛОВОЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

(Переклад з англійського оригіналу).

I.

В цей переломовий час світової історії, коли на Мировій Конференції в Парижі зосереджені гарячі сподівання людства на тривкий мир, базований на прінціпах Атлантійського Чартеру, святим обовязком громадських організацій, відданим справі світового мира, є подати Конференції взагалі, а своїм краевим репрезентаціям зокрема, свої спеціяльні відомості та погляди, які для Конференції могли б мати вартість в її змаганнях ці проблеми справедливо вирішити і тим самим покласти підвалини для тривкого і справедливого мира.

Виходячи з такого заложення, Український Конгресовий Комітет — краєве репрезентативне тіло американців українського походження, яке охоплює їх провідні інституції, церкви і організації та має вже за собою славну діяльність з часів війни і сьогодні віддається справі закріплення мира — вважає своїм обовязком предложити американській та іншим демократично наставленим делегатам на Мирову Конференцію свої окремі відомості і погляди, які відносяться до країни походження чи народження його членів — України.

[illegible] для американців українського походження до висловлення в меморіялі Українського Конгресового Комітету звязаних з цим думок є незаперечний факт, що Україна не має на Конференції своїх справжніх представників.

Для всякої певности, приявна на конференції делегація Советської України твердить, що вона репрезентує український народ на батьківщині. Проте, кожному познайомленому з тоталітарним характером советської держави, де цілком не має свободи слова і взагалі жодної свободи та де вся влада зосереджена в Комуністичній партії, хоча вона охоплює тільки 5% населення і де вона є під строгою контролею Москви — добре відомо, що в таких обставинах нема і не може бути будьякого справжнього українського представництва на Конференції, дарма, що Совети дали цій країні таке запевнення. На ділі, вислані на Конференцію представники Советської України не репрезентують українського народу, а тільки пануючий в Україні советський режім. Для прикладу, Мануїльський сам завжди був звязаний зі советсько-російськими імперіялістичними інтересами до тої міри, що під час мирових переговорів між Україною і Росією в Берестї Литовському в 1918 році він не був членом української, а тільки російської делегації.

Дальшою важливою причиною цего меморіялу є те, що хоча американці українського походження щиро вітають прийняття України в Організацію Обєднаних Держав вони, як і інші вірні приятелі України, глибоко занепокоєні фактом, що з вини фалшивих советських репрезентацій на Конференції та всюди інде, Україну показується в очах світа в лихому світлі як сателіта тоталітарного московського режіму, яка виконує його найменші бажання і примхи, виступаючи навіть проти щирих і справедливих мирових пропозицій Америки та інших демократій. Проте, таких злуд щодо України не було б, коли б вона була самостійною державою, вільною і незалежною від чужих диктатів. В такому випадку Україна явно виказала б свій незалежний характер, питомий її традиційній миролюбности і демократичній вдачі та в згоді з демократичними ідеалами Америки і інших демократій.

Предкладаючи цей меморіял, Український Конгресовий Комітет Америки здає собі справу з того, що проблема державности України як така не є на порядку нарад Конференції. Проте, він бажав би зазначити, що незважаючи на цей жалюгідний факт проблема цеї „занureної країни" — як її влучно названо, є одною з найсутніших в досягненні тривкого мира.

Наприклад, скрита боротьба за евентуальну владу над цею розлогою, багатою і плодючою країною між Центральними Державами та царсько-російським режімом була одною з головних причин вибуху першої світової війни. Що більше, явні амбіції Гітлера захопити в свої руки її збіжжя, мінерали, водно-електричну силу та „лебенсраум" була теж одною з безпосередніх причин другої світової війни. Рівночасно, одвічна боротьба українського народу за визволення зпід чужого панування, яка з кожним роком скріплюється і сьогодні проявляється в могутньому підпольному русі на всіх українських землях, може мати вплив на розвиток майбутніх подій в Европі. Тому ігнорування української справи було б важкою помилкою, щонайменше як іде про встановлення тривкого мира в Европі.

Якщоб представники Советського Союзу, як це власне діється, спротивлялись з відомих причин будьякій дискусії над українською справою на теперішній та слідуючих мирових конференціях, твердячи, що це, мовляв, внутрішня советська справа а на ділі боячись наслідків такої дискусії, то підписаний Комітет вважав би, що ще найменше, що в цій справі можна б зробити при щирому змаганні до тривкого мира було б, розглянути підхід до самої цеї справи.

II.

Розглядаючи цю справу, треба, проте, мати на увазі, що вона, по своїй суті боротьба за державну незалежність, не є від сьогодні. Ідеалом українських національних почувань та аспірацій завжди була вільна і незалежна Україна. Протягом століть це було їх найвищим ідеалом і вони протягом століть боролися, крівавились та приносили жертви.

Часом ця боротьба була успішна. Український народ, воскресивши славу могутньої і висококультурної київської держави України-Русі з 10—13 сторіч та пізнішої славно-звісної Козацької Республики і славних в цілому світі войовників тої самої назви з 17 століття, повстав та на руїнах царської Росії і Австро-угорської імперії створив дві республики, одну над Дніпром, Східну Україну та другу в Західній Україні. З власного бажання та власної волі український народ єдинив ці дві республики (22. січня 1919) в одну неподільну і демократичну Українську Народну Республику, яка між іншими була визнана де факто теж Англією і Францією. Незважаючи на це, що соборна і демократична Українська Республика була встановлена з вольної волі народу та на базі права про державне самовизначення народів, вона, позбавлена харчів, допомоги і военного матеріялу та навіщена тифом, була вкінці переможена переважаючими силами хижих ворогів і опісля розділена між Росією, Польщею, Румунією і Чехословаччиною.

Протягом наступного періоду ворожого панування в Україні між першою і другою світовими війнами, український народ був жертвою безприкладного національного винищування та господарської експлоатації. Проте, терор і насильство не зламали його боротьби проти чужих окупантів його батьківщини і він час до часу чи то відкликами до міжнародних трибуналів, чи то посиленою підпольною акцією, чи пасивним спротивом виказував цілком недвозначно, що він ніколи не резигнував і не зрезигнує зі свого природного та історичного права на державну незалежність.

Український народ ввесь час був на поготівлі використати найменшу нагоду, щоб виступити до боротьби за свої вольности, хочби лише на малому клаптику української етнографічної території. З хвилиною, як на рік чи два перед останньою війною кордони почали змінятися з калейдоскопічною швидкістю, Карпатська Україна проголосила свою незалежність (в березні 1939). Але мадярські війська за виразним одобренням Німеччини та Італії напали на цю країну, зламали запеклий спротив її хоробрих оборонців і прилучили Карпатсько-Українську Республику до Мадярщини.

Друга світова війна, в якій Совети опинилися в безславному союзі з націстською Німеччиною, збудила нові надії в українському народі, що ця війна дасть йому якусь нагоду щераз виступити до бою за свободу. Як традиційні демократи, українці сподівалися, що інші демократії бодай піддержать морально їхні державницькі апірації. Зразу вигляди на таку допомогу не були для них надто неясні. Наприклад, на першому з трьох краевих конгресів, скликаних підписаним Комітетом і відбутих у Вашингтоні, в травні 1940 р. двадцять американських сенаторів і конгресменів заявилися за справедливе вирішення української справи та за здійснення одвічного ідеалу і створення вільної, незалежної України.

На жаль, події взяли інший оборот. Націстська Німеччина несподівано напала на свого дотогочасного союзника, Советський Союз, що тоді автоматично став союзником демократій. Українці, хоч як вони ненавиділи советську окупацію, що порозбивала сімї та винищила міліони українського населення тенденційно організованим голодом, розстрілами, чистками і засланнями на каторжні роботи, проте вони жахнулися, як друга тоталідарна потуга, націстична Німеччина напала на їх, окуповану іншими чужинцями батьківщину, плюндруючи, руйнуючи та збезчещуючи її.

Змушений простою конечністю заступати ту саму справу, що й їхні большевицькі гнобителі, український народ піднявся проти націстських наїзників та своїми збройними силами, чи партизанськими загонами відіграв провідну роль в прогнанні німців з України та в їх остаточному розгромленні. Довершуючи цего надлюдського подвигу, українці більше, ніж будьякий інший народ понесли втрати людського життя і майна та зазнали найбільшої руйнації і особистих втрат. Так звана російська перемога — як це підкреслили багато безсторонніх спостерігачів — була наділі українською перемогою, за яку теж не Росія, а тільки Україна заплатила.

Тут — це треба відмітити — українці теж намагалися використати нагоду та здвигнути незалежну українську державу. В червні 1941 року, підчас відступу большевиків перед націстами, українці захопили Львів та дооколичну територію та проголосили встановлення незалежної української республики. Проте, німецька військова влада в зародку вбила це посягнення українців по незалежність, заарештовуючи всіх його провідників та масу інших патріотів, одні з яких були розстріляні на місці, а інші запроторені до концентраційних таборів на час війни.

І так, хоча українці протягом цілої війни завзято боролись за справу мира і демократії і хоча вони заплатили найбільшу ціну за кінцеву перемогу, сьогодні вони знова опинилися в національній неволі під советським ярмом. Це відноситься не тільки до яких тридцять міліонів українців у Східній Україні, які вже перед війною були під советською владою, але теж до тих сім, чи вісім міліонів, які перед війною були під Польщею, Румунією і Чехословаччиною та які сьогодні теж попали під советське панування. Треба згадати, що українців з західної України, які перед війною були під пануванням Польщі, передано самовільно Советам на підставі рішення в Ялті про лінію Курзона, без будьякого плебісциту і не питаючи їх, чи вони бажають перейти під советське панування, чи залишитися під польським, чи може вони бажають незалежної української держави для себе і для цілого народу по всій Україні, що без сумніву було б сталося, якщоб їх про це були питали.

Вісті з достовірних джерел, які продираються через залізну куртину советської цензури, вказують, що в самій Західній Україні червоні комісарі ведуть безоглядну кампанію з метою або знищити національно свідомих українців або цілком перетягнути їх на лад советсько - російської ідеольогії. В цій акції Совети застосовують відомі методи своєї політики в передвоенній Советській Україні, именно терор, який сьогодні доходить до розмірів з 1930 року, коли сам Сталін публично заявив, що український націоналізм „являється великою загрозою" для червоних. Користуючись такими засобами своєї політики в Україні, Совети в Західній Україні позакривали, або знищили українські національні інституції, ліквідуючи поголовно всіх патріотично і демократично наставлених українців, без огляду на їх життеву позицію, якщо вони тільки виявили відданість справі вільної України. Жахливі вістки продираються з України про знущання енкаведистів над українцями на цих землях.

(Докінчення буде.)

ПОВІДОМЛЕННЯ
Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

В останньому часі деякі жертводавці на допомогу українським скитальцям звернулись до Комітету з докором, що їхні пожертви ще не були в пресі проголошені, або проголошені неточно. У звязку з цим Зл. Укр. Ам. Допомоговий Комітет повідомляє, що в основному проголошується в пресі всі пожертви, починаючи від одного доляра. Сам Комітет виготовляє місячні звіти на підставі присланих пожертв і їх пересилає опісля редакціям українських часет. Проте, звіти є довші і редакції не завжди мають можність і місце їх видрукувати негайно. Буває теж часом деяке запізнення в самому виготовленні пресового звіту, в якому теж прокрадаються деякі помилки, головно тоді, як імена жертводавців на збіркових листах, чи приватних письмах написані нечітко і невиразно. Збірковий звіт за червень ще не був проголошений, але він вже підготовляється до друку. Звіт за липень уже надруковано. Злучений Укр. Ам. Доп. Комітет прохає в жертводавців вирозуміння на ці недотягнення, спричинені насамперед технічними трудноцами, та запевняє, що всі пожертви будуть в свій час проголошені. Спростовання можливих помилок Комітет принімає з вдячністю і їх негайно переводить.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661. Philadelphia 5, Pa.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:	Датки:	Відділ:	Датки:
7 Андрій Капітула	$ 4.00	234 Юрій Гвіздь	3.00
8 J. Sprak	3.00	234 John Hrabar	2.00
Dmytro Korniat	3.00	238 H. A.	2.00
39 Михайло Мерва	5.00	239 Oleksa Beelas	2.00
42 Onufriffi Swytak	10.00	246 Luka Moskalyk	5.00
42 Blazy Suschinsky	2.00	253 Олекса Щурко	3.00
44 о. Лев Кушнір	3.00	257 Aleksa Karanko	2.00
45 Dr. Emil L. Harasym	5.00	257 Steve Fedowicz	3.00
45 Михайло Сампара	4.00	259 N. Moskalyk	3.00
45 Andrew Chomka	2.00	264 о. Маріян Кучер	5.00
S. Sawka	2.00	266 Михайло Коропіта	2.00
52 Michael Fedoriw	3.00	270 Василь Жуковський	2.00
57 Йосиф Дзямба	5.00	270 Nicholas Pihura	2.00
57 C. Warenycia	2.00	270 Andrew Kornylo	2.00
69 Николай Щур	2.00	272 A. Huley	10.00
70 George Sydor	2.00	276 Nicholas Yarosz	2.00
73 Миколо Пшоновський	2.00	289 Theodore Zadorozny	2.00
81 Петро Міськів	5.00	292 Jacko Demczuk	2.00
81 Йосиф Приймак	5.00	292 John Mozola	2.00
82 Михайло Гирович	2.00	293 J. Balaban	2.00
83 Роман Карбівник	2.00	296 John Danko	2.00
83 Стефан Тимчій	2.00	300 Harry Brezinsky	5.00
86 Михайло Пащук	5.00	301 К. Ґавлічинський	2.00
91 Andrew Iwaniczka	3.00	301 Іван Мотлюк	2.00
94 Володимир Скврон	3.00	309 Іван Говенчук	5.00
104 Stephen Mysak	5.00	316 Роман Гладуненко	2.00
106 Hawrjil Spiwak	5.00	316 Василь Іванців	2.00
117 Іван Ткач	2.00	325 Василь Післяк	2.00
130 Harry Mykytyshyn	5.00	325 Н. Н.	5.00
136 Андрій Крупа	2.00	325 Михаїл Костів	2.00
146 Йосиф Біловус	3.00	333 Rev. Michael Bobersky, John Boberaky	4.00
155 Василь Берко	5.00	339 John Iwanishin	2.00
176 Stephan Dieczyszyn	2.00	Дмитро Скаловський	2.00
178 Юрій Датків	2.00	342 Іван Ґураль	2.00
178 Joseph Charko	2.00	349 Elias Szygera	5.00
179 Михаїл Добромільський	2.00	359 М. Стодольський	2.00
188 Теодор Харітон	3.00	361 Микола Мурашко	5.00
204 John Smoley	5.00	361 Петро Задорецький	5.00
204 Андрій Андрушін	3.00	361 Paul Kowalь	2.00
204 Konstantine Bohaczyk	3.00	361 Dmytro Senkiw	2.00
206 Андрій Швець	2.00	361 Wasyl Kaciuby	3.00
211 Іван Ґеба	2.00	361 Wasyl Hnatiw	2.00
217 Іван Лущишин	2.00	363 Дмитро Мішанець	2.00
220 Дмитро Гіковський	5.00	367 Антоній Бабій	5.00
221 Степан Куропось	10.00	363 Михайло Познайський	2.00
226 Йосиф Булавинець	2.00	369 Яков Грабар	2.00
229 Никита Кузьмин	2.00	375 Олександер Бережницький	3.00
		383 Michael Shewchuk	2.00

Адміністрація „Свободи".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Зібрано $470.25 на скитальців.

Заходом Ліґи Американців Українського Походження відбулись в понеділок, дня 9. вересня, загальні збори членів і гостей Запомогового Комітету в Шікаґо. Зборами проводили адв. Роман І. Смук як предсідник, а секретарювали п. Т. Шпікула і пані К. Ґульчій.

Головним бесідником на тих зборах був д-р Володимир Ґалан, предсідник Злученого Укр. Амер. Допомогового Комітету. Він здав короткий і дуже цікавий цвіт зі своєї поїздки до Европи та відвідин таборів українських скитальців. Присутні слухали прелегента дуже уважно і з великим зацікавленням. По промові присутні ставили різні запити в справі скитальців, українських сиріт та дальшої праці Злученого Укр. Амер. Зап. Комітету в Америці. На закінчення зборів комітет зарядив збірку на скитальців.

Жертвували по $5: В. Кузьо, М. Кордик, Ф. Бараболяк, Д. Гой, С. Ґеньсьоровський, М. Васевич, Евстахія Милер, Р. І. Смук, І. Побуцький, Ю. Куць, І. Дужанський, С. Куропась, М. Петрів, О. Івасів, і Г. Дацьків; по $3: Г. Матвіїв, В. Великий, Катерина Гульчій, Т. Шпікула; по $2: Ю. Небор, А. Каспер, Т. Івасьчко, Анастазія С. Залотанець, С. Пилепяк, Й. Кукла, В. Сидорик, М. Леськів, Й. Коцовський, Катерина Щемердяк, М. Качмар, О. Забитко, М. Батюк, Анна Олексій; по $1: Олена Чуба, Ф. Василовський, М. Андрейків, Анна Дзордзевич, Анеля Демкович, П. Бабяк, В. Залотинець, П. Костерка, Мг Баран, Д. Забияк, Й. Дичка, Е. Команишин, М. Верхолик, Т. Подола, А. Боднарчук, І. Левтюх, П. Лучків, і Анна Децик. — Разом $133.

Борнсайд.

Крім грошей зібраних підчас зборів, комітет отримав ще $337.25 на ту саму ціль від жертводавців з Борнсайд. Гроші передала пані Анна Дзюрдзевич, котра разом з панями А. Олійник і Г. Скочипець занялися збіркою.

Жертви зложили: панна Е. Харидчак $50; Сестрицтво Пр. Богородиці, від. 33 У. Н. С., Тов. Зап. Січ і Союз Укр. Жінок разом зложили $25. Союз Українських жінок $15; по $10: А. Харитчак, А. Дзюрдзевич, А. Олійник, З. Пудик, Е. Подлецка, А. Крайник, Н. Цвян і Ю. Небор; М. Ґбур $6; по $5: М. Харидчак, Н. Харидчак, В. Нейді, Н. Бурдяк, К. Ганковська, А. Ворнер, І. Жеребняк, А. Ґрад, А. Чупельська, К. Нісевич, К. Добрянська, А. Гнатик, Н. Витичак, Г. Скоципець, А. Дудик; по $3: К. Демкович М., П. Костецький, Й. Жеребняк, З. Білас; по $2: М. Косоловська, А. Грицкевич, М. Патроник, А. Гусейко, З. Ґлушик, К. Демкович, К. Сушковський, А. Мандрух, П. Нісевич, А. Коцан, М. Макарій, і К. Демкович; по $1: К. Демкович, В. Співак, Р. Гуцейко, В. Дудик, Т. Оват, А. Куйбіда, М. Капуста, В. Паславський, А. Джуган, Т. Махник, К. Милер, К. Сталена, П. Душатинська, Й. Черепаняк, А. Козлов, М. Волчко, Ф. Данигю, В. Лацик, К. Ганковський, пані Романко, З. Коцоловська, Ю. Яскевич, А. Гнатисько, Ю. Демкович, М. Маґальський, М. Чаплинська. Решта дрібними.

Щире спасибіг жертводавцям і паням, що занялися збіркою на Борнсайд.

Згадані суми вислано до Злученого Амер. Українського Зап. Ком. в Філядельфії.

За Ліґу Американців Українського Походження, Зап. Комітет:

Адв. Роман І. Смук, голова;
Тарас Шпікула, секретар.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Філія Українського Конґресового Комітету Митрополії Дітройт прислала дальшу жертву від своїх місцевих патріотичних товариств в сумі $75 на ціли Конґресового Комітету.

ДО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ

Коли зміняєте свою адресу, а Ви є ЧЛЕНОМ У. Н. Союзу, то подайте число відділу. А коли Ви є передплатником, то це при зміні адреси зазначіть.

Подані нам так інформації прискорять зміну адреси без проволоки.

Адм. Свободи.

В ГОЛОДІ І ХОЛОДІ ГОНЯТЬ З МІСЦЯ НА МІСЦЕ.

В останньому часі з Европи знова надходять тривожні листи від українських скитальців. Поминаючи всілякі буденні турботи, звязані зі скитальчим життям та невідомим завтра, зараз ще грізним маревом нависла близькість зими.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

3627. Ґоловащоф Анастазії і Володимира з Великої України від Денісоф.

3628. Береза Володимира, Гузар Михайла з Бучача від Турчан Теофіля.

3629. а) Каштанюк Івана від Каштанюк Володимира і Евгенії (Ващинська) зі Львова.

3629. б) Кертек Юлії (Одежинська) з Калуша від Оджижинський Івана.

3629. в) Кузін Михайла, Зінкевич Михайла, Денека Петра і Степана з Люблина Нов., Чеханів, від д-ра Шиманський Григорія.

3629. г) Качмарик Івана з с. Підвисокого, Бережани, від д-ра Чвартацький Григорія.

3630. Войтович Сави, Колодіч Степана від Войтович Онуфрія.

3631. Гарчук Василя, Березович Марії від Дімітрієв Йосафата.

3632. а) Панасевич Пилипа від сина.

3632. б) Рудий Івана і Володимира з с. Трибухівці. Бучач, від сестрінки.

3632. в) Салатицька Емілії від Монастирський Ярослава.

3632ц г) Сандракульська Франціска з с. Обертин, Городенка, від Шаран Франціски (Бехметюк).

3633. Покізяк Івана з с. Лисци від Пиндус Марії.

3634. Атаманець Михайла з с. Санови. Збараж, від Цєсноцька Наталії.

3635. До кревних і знайомих з Камінки Струмилової від Литвин Василя.

3636. Тимчук Миколи, Параскеви і Анни від Романюк Никифора з с. Старі Кути.

3637. Тернопольський Йосифа і Марії, Сукальський Івана від Ястремський Івана з с. Могильниця, Тернопіль.

3638. Пилипяк Івана і Марії, Децик Івана з с. Береги, Самбір, Богуцький Івана від Пилипяк Степана.

3640. Шарган Матвія з с. Сидорів, Копичинці, від Шарган Йосифа.

3641. Зуб Йосифа з с. Ляшки, Мостиська, від Кур Михайла.

3642. Водніцький Олекси з с. Горохів від Закревський Івана.

3643. Орищин Петра зі Старих Бродів від Долинська Анни.

3644. Кошман Дениса і Якова, Воробець Гриця з с. Войславичі, Сокаль, від Локач Івана.

3646. Біяк Михайла з с. Криве, Бережани, від Біяк Володимира.

3647. Марко Андрія і Павла з с. Камінка Лісна, Рава Руська, від Марко Степана.

3648. Павлишин Валентини з с. Гаї Нижні, Дрогобич, від Кравець Юрка.

3649. Мозолик Анни і Катерини з с. Гримна, Рудки, від Шнігульська-Головач Пелагії.

3650. Реґа Анни з с. Бурштин, Рогатин, від Будний Володимира.

3651. Пакош Теклі з с. Воля Пост., Лісно, від Серединський Антона.

3652. Довжко Тихона з села Заставя, Волинь, від Склезь-Бруйло Ольги.

3653. Павлучик Тетяни з с. Щитень, Волинь, від Потапчук Івана.

3655. Поповой (Шаболина) Клавдії від Буґсій Емілії.

3656. Левченко Василя від Татарчук Параски (Левченко).

3657. Кирилюк Олени (Сайкевич) з с. Діброва, о. Брилевський з с. Середполець, Радехів, Мальона Богдана з с. Мукань, Тарновий Григорія від Сайкевич Віктора.

3658. Буній Михайла від Буній Олекси з Надвірної.

3659. До кревних і знайомих з с. Павлова і Станина, Радехів, від Адамчик Дмитра і Теклі.

3660. До кревних і знайомих з с. Поздячи, Перемишль, від Яремцьо Андрія.

3661. а) Дільний Михайла, Гаевий Івана і Михайла від Дільний Ілька з с. Мереців, Перемишляни.

3661. б) Гладкий Михайла від Гладкий Володимира зі Львова.

3661. в) Кірилюк Анастазії від Куцах Павла з с. Рогалів, Камінка Струмилова.

3661. т) Гомера Марії від Лещишин Володимира з села Ляшки Мур., Самбір.

3662. Брилич Катерини, Головач Анни з с. Лінина Вел., Самбір, від Наялович Николи.

3663. Ваврик Бартона і Блажка, Вербіцька Евдохи від Гук Степана з с. Підлипці, Золочів.

3664 Каштанюк Богдана від Проць Богдана.

3665. Юрків Григорія з с. Ремезовці, Золочів, від Босак Дмитра.

3666. До односельчан з села Черниці, Броди, від Ломиковський Григорія.

3667. Ляхович Степана і Кароля, Довгань Михалини (Ляхович) з с. Колодіївка, Скалат, від Баранецький Володимира.

3668. Шевчишин Параньки і Марії (Маюк), Маюк Петра від Куцйй Павла з с. Двірці, Бережани.

3669. До кревних і знайомих з с. Рудники, Снятин, від Дорожинський Юліяна.

3670. Глібчук Анни з с. Старі Кути, Коломия, тепер мабуть в Монтреалі від Клюнь Івана.

3671. Ємаль Михайла з с. Липиці Гор., Рогатин, Фрусевич Юрка, Луцейко Осипа від (імя подамо на запит).

3672. До кревних і знайомих з с. Озерянка, Зборів, від Дутка Мафтея.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІЦ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що наші збори відбудуться в неділю, 13. жовтня, в год. 1. попол., в У. А. О., 2965 Карпендер ул. Просимо членів о приявність. — П. Андрущків, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 10. жовтня, Тов. Домі, 831 Джозеф Еве., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — П. Ковтун, гол.; В. Гурянський, фін. секр.; Н. Моґомет, кас.; В. Іванців, рек. секр.

ТАМОСТОН, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 421, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, в годині 8. ввечір, в У. Н. Домі, 91 Проспект ул. Просимо всіх членів приходити на ухвалений час, бо маємо багато важних справ до полагодження. Також просимо приносити свої вкладки до У. Н. Союзу на збори, бо секретар не піде по хатах колектувати. — За уряд: А. Береза, гол.; М. Шіпінка, кас.; Й. Шеремета, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться в неділю, 13. жовтня, в годині 2. попол., в домі Лісного. Обовязком кожного члена є прийти на збори і вислухати звіту урядників. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє членів, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 13. жовтня, в гали парохіяльній. Уряд просить членів прийти і вирівнати свої залеглости. — За уряд: К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; Н. Трояновський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 13. жовтня, в годині 12:30 пополудні, в домі Відділів У. Н. С., 845 Н. Вестерн Еве. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Фединський, кас.; В. Пилипів, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Збори Тов. Згода, від. 294, відбудуться в суботу, 12. жовтня, в церковній гали, в год. 8. ввечір. Просимо членів прийти на час, бо маємо деякі справи до полагодження. Просимо привести хоч по одному новому членови, дорослих чи дітей, а секретар впише, бо вийшли нові корисні грамоти тож користайте з нагоди і вписуйте своїх дітей і внуків, а Союз дасть за це нагороду. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. жовтня, в год. 2. пополудні, в українській гали, 213 Скунмекер Еве., ріг 2. вул. Просимо членів прийти і заплатити свої місячні вкладки, а довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. — За уряд: М. Коваль, предс.; М. Куць, секр.-кас.

О.ЛІЕН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 363, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. жовтня, в год. 2. попол. Просимо всіх членів прийти, бо є важна справа до залагодження. Тих членів, що роками не приходять на збори, просимо цей раз конечно явитись, бо справа вимагає. — За уряд: Г. Підскальний, секр.

ТАРЗАН, ч. 1461. Розюшений божевільний.

Оголомшений Бантовим ударом, малпочоловік упав на землю.

Озлоблений тим, що Банту вмішався в несвоє діло, Зондо кинувся сходами вділ!

Вхопивши старинний меч зо стіни, він заатакував переляканого дикуна.

„Ти дурню! Та ж ти знівечив мої пляни" — заверещав маняк. „І зате мусиш заплатити головою!"

ПОШУКУЮТЬ

МИКОЛА БОЙКО пошукує сестру **ЕВДОКІЮ (Mary)** замужну **КЕРНИЧ**. Має перебувати в Ансонії, Конн. Хтоб про неї знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу:

PELAHIA DZIADIW,
355 Communipaw Avenue,
Jersye City, N. J.

ЧОЛОВІК, який приїхав недавно з Німеччини, інжинір-гірник і землемір, 47 літ, не жонатий, шукає якоїбудь праці і умебльованої кімнати. Зголошення надсилати до: 197,9

M. T., c/o SVOBODA,
Box 346, Jersey City 3, N. J.

Пошукую свого чоловіка **ПЕТРА БЛЮК.** Походить з села Виспа, повіт Рогатин. Був у польській армії і був полонений у Німеччині. Хто би про нього знав, або він сам, хай пише на таку адресу: 197-01

MARY BLOK
19 Nichols St., Bridgeton, N. J.
U. S. A.

РОМАНОВИЧ МИКОЛА або **РОМАНОВИЧ ПЕТРО** з Теребовлі — прошу мені подати свою адресу. Маю важні вісти.

VLADIMIR MALEVICH
230 Agnew Ave., Pittsburgh, Pa.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

УКРАЇНСЬКИЙ ІНЖИНІР,

будови шляхів (Highway) і водяних будов, котрий недавно приїхав з таборів скитальців у Німеччині, шукає заняття. Дуже просить українських інжинірів і контракторів приняти до праці. Зголошення слати на адресу: 197-

DMYTRO BEREZOVYCH,
7 E. Highland Avenue,
Atlantic Highlands, N. J.